

LEZAMA BI ZIRIK

HERRIALDIZKARIA +++ MAIATZAK 2019

1050 HEKTAREAKO “ESPERIMEN- TAZIOA” PINUAREN GAIXOTASUNA TRATATZEKO

Espaniako Ingurumen Departamentuak fumigazioak debekatu ondoren Eusko Jaurlaritzak erabaki du aurrera segitza eta 1050 hektarea oido kuprosoarekin tratatzea. Fumigatu egingo dira? Hurrela ez bada fumigazioa ez den sistema hori ez dago oso garbi zein izango den. Nola aplikatuko da tratamendu hori?

Oido kuprosoa espektro orokorreko biozida bat da. Kontuan izan behar da ekosisteman dauden onddo guztiak akabatzen dituela

eta kate trofikoan pilatu egiten dela.

Horretaz gain REACH (UE) 2015/830 txostenaren arabera oso toxikoa da organismo akuatikoentzat, eta ingurumenean arrisku akutuak eta kronikoak eragiten ditu. Beraz, gomendioa da ingurumenean ez erabiltzea.

Eusko Jaurlaritzaren “ideia berritzale” horrek burura ekartzen digu Japoniak ehunka balea ehizatzeko erabiltzen duen argudioa. Apriori “ikertzeko” ehizatzen dituzte, eta gero behin hilda komertzializatu egiten dituzte eta jan, noski. Ikertzeko badira ez da nahikoak izango urtero 2 edo 3 harrapatzea? Hori izango litzateke logikoa, bestea, iruzurra baino ez da.

Pinudien kasuan “esperimentatzeko eta ikertzeko”, agian, nahikoak izango lirateke hektarea gutxi batzuk. Gainera askoz ere merkeagoa izango

litzateke.

Beste zalantza bat da zenbat aplikazio egin beharko dute tratamendua eraginkorra izateko. Astero errepikatu beharko da? Hamabostean behin?. Jakin badakigu onddoen kontra erabiltzen diren tratamenduak behin eta berriro errepikatu behar direla, eta batez ere tratamendu prebentiboak direla. Gaitza behin zabalduta ez dago sendatzeko modurik. Kaltetutako landare zatiak moztu egin behar dira. Jadanik pinu asko hilda daude edo oso kaltetuta. Pinudi horietan ere tratamendua egingo da? Edo bota egingo dira besterik gabe? Eta pinuaren ostean zer landatuko dute? Eukalipto? Edo ingurumenarentzat “desastrosoa” den antzeko beste espezieren bat? Eta horretarako sektoreak dirulaguntzak jasoko ditu?

OXIDO KUPROSOA. FORU ALDUNDIAK AHALBIDERATZEN DUEN TRTAMENDUA GAIXOTUTAKO PINUDIETAN

Foru Aldundiak aurrera jarraitzen du bere asmoarekin tratamendu eztabaidagarrí hau aplikatzeko. Hbi dela eta airez fumigatzeko debekua jaso eta segituan, lurretik aplikatzeko baldintzak argitaratu ditu....

- Zein pinuditan? 25 urte baino gutxiago eta %75eko defoliazioa dutenetan.
- Zenbatetan? 2 bider gehienez. 2 edo 3 asteko epea gorde egin behar da bien artean.
- Noiz? Apirilaren 1etik uztailaren 29ra
- Distantziak eta salbuespen zonak. Debekatuta egongo da tratamendua aplikatzea gutxienez 100 metrora : herriguneak, eraikinak, errekkak edo ibaiak, urtegiak, lakuak, toki hezeak edo ur-hartuneak -lur-azpiakoak zein azalekoak-.
- Zenbat bota behar da? Gehienez 1,6

kilo hektareako.

- Zeinek egingo du? Jabe pribatuen esku geratzen dira tratamendua edo horiek kontratatzenten dituzten enpresen esku. Tratamendua lurretik aplikatu behar da, eta ez arietik.
- Zeinek kontrolatuko du? Jabeek jakinarazi beharko dute zer lur zati tratatuko duten eta Bizkaiko Foru Aldundiko Nekazaritza Sailaren ardura izango da baimenak ematea eta tratamenduak ondo aplikatzen direla ziurtatzea.

Baina baldintza horiek irakurrita, guri zalantza berri batzuk datozkigu burura:
Tratamendua lurretik aplikatu behar bada ze traktore, depositu edota mangera mota beharko dira?. Benetan pinuak banan-banan fumigatu dutela?. Pista asko itxita egongo dira; pinudiak sasiz eta moztutako adarrez beteta; aldapara asko pikoegiak izango dira; oso mangera luzeak beharko dira ... egia da ehunka hektarea horrela tratatuko dutela?. Guk oso zaila ikusten dugu.

Errespetatu beharreko 100 metroko distantzian errekkak, ibaiak, iturriak,

hezeguneak, etxeak... direla eta, tratamendua erabiltzea ez da ezinezkoa izango pinudi askotan ?. Zenbat pertsona egongo dira ikustatzen baldintza horiek zorrotz beteko direla, edo ez ikusiarena egingo dute, beste askotan bezala? Edo esango digute ez daukatela nahiko langilerik hori dena kontrolatzeko?

Esku-lanak, denborak... tratamendua garestituko du. Beraz, Diputazioak ordainduko du edo subentzionatuko du dena?

Hori dena aurreikusita, Eusko Jaurlaritzak eta Diputazioak berehala aurkeztu zituzten alegazioak fumigatzeko debekuaren kontra, hasieratik euren helburua izan baita, eta baita, arietik fumigatzea. Beste guztia berdin zaiela dirudi: biozida bat airez zabaltzea, lurreko onddo guztiak akabatzea eta horrek ingurumenean izango duen inpaktu... Horrek ez omen dauka inongo kosturik, dena dohai nik.

EUKALIPTOAK ETA IBAIEN EKOLOGIA

EHUko ibai-ekologia ikertzen duen taldeak urte asko daramatza giz-jarduerek ibaietan duten eragina aztertzen. Artikulu eta ikerketa ugari argitaratu dituzte eukaliptadietkin erreken gainean duten eragina deskribatuz.

Erreka eta ibaien egoera oso lotuta dago euren arroetara. Arroetatik ailegatuko zaizkie lehengaia, osasungarriak zein kutsatzaileak. Taldearen ikerketek erakutsi dute Euskal Herrian eukaliptadietkin nabarmen hondatzen dituztela errekek.

Eukalipto-en orbela kalitate txarrekoa da, toxikoa errekkako komunitate askorentzat. Errekek orbel gutxiago eta kalitate txarragokoa jasotzen dute baso naturalez inguratutakoek baino. Pobretze horrek kalte-kate bat eragiten du. Hasteko onddoei eta ornogabeei – intsektuak adibidez – ; gero anfibioei eta arrainei; eta azkenean hegaztien komunitateei. Eukaliptopean ere, apena aurkitzen da errekkaren osasunerako hain garrantzitsua den egur hila, guztia jasotzen baita. Funtsean, landaketa horiek

ekosistemaren egitura eta funtzionamendu osoa aldatzen dituzte.

Horretaz gain, eukaliptoak matarrasaz mozten dira, hau da, zuhaitz guztiak batera, 12 -15 urtetik behin, eta gainera ustiapena oso mekanizatua izaten da. Makineria mendian erabiltzeko oso pista-sare zabalak egin behar dira, zuhaitz guztieta raha ahalik eta hurbilena ailegatzeko. Pista horiek, matarrasarekin batera, lurzoruan galera dakarte, eta erreken lokaztea areagotzen dute. Eukaliptoek beste landare-espezieen hazkundea oztopatzentzituzten sustantziak askatzen dituztela ikusi da. Lurra iragazkaitzagoa egiten dute eta uholde-arriskua handitzen dute. Eta suteak errazago hedatzen dira beste baso-motetan baino. Euskal Herri atlantikoko erreka eta ibai handi guztiak industria, hiri-hondakin eta kanalizazioen eraginez oso zigortuta daude. Geratzen zaigun biodibertsitatea erreka txikietan mantentzen da batez ere. Horiexek dira basogintzak gehien kaltetzen

dituen lekuak, orain eukaliptoz estaltzeko arriskuan daudenak. Basogintza intentsiboaren kalteak eskalarekiko proportzionalak dira. Haran osoak eukaliptoz betetzeak ingurumenean kalte eta galera handiak ekarriko dizkigu. Agur iturriak, agur errekkak, agur basoen freskura, agur koloretako udazkenak, agur udaberriko kolore berdeak...

Administrazioek dauke basogintza arautzeko eta kontrolatzeko ardura. Jardueren planifikazioa euren eskumena da eta ikerketa zientifikoak kontuan hartu beharko dituzte gure mendien egoera desastre bat izan baino lehen.

DIPUTACIONES Y GOBIERNO VASCO EMPEÑADOS EN ENVENENARNOS A PESAR DE LA PROHIBICIÓN PARA FUMIGAR CON OXIDO CUPROSO

.....

El Ministerio de agricultura no ha autorizado el tratamiento de pinares de Gipuzkoa y Bizkaia fumigando con óxido cuproso. Para toda la ciudadanía sensible con el medio ambiente ,las asociaciones ecologistas y la mayoría de los organismos que trabajan de forma científica en aras a favorecer la biodiversidad y la protección de la Naturaleza es una excelente noticia. Pero el Gobierno Vasco y las Diputaciones no han podido disimular su rabieta y no sólo han anunciado que recurrirán la decisión sino que , en un alarde más de prepotencia han asegurado que lo aplicarán "de manera experimental" sobre 1.050 Has. Además también solicitarán que los privados puedan aplicar el tratamiento en sus pinares de forma terrestre. Parece una broma de mal gusto si ello no supusiese una amenaza tan grave al ecosistema natural y a nuestra salud. Para darle una patina de seriedad científica a esta pataleta han anunciado que el "experimento" de esta actividad no autorizada la desarrollará la empresa pública Neiker en

colaboración con las diputaciones, técnicos del Gobierno vasco, del Ministerio de Agricultura, URA (Agencia Vasca del Agua) y la UPV. Anuncian que se evaluarán la eficacia y los efectos del tratamiento de cara a su posible uso de manera más amplia a partir del próximo año. ¡Qué desfachatez!

Queda en evidencia que la planificación denominada "Estrategia vasca para la recuperación de los bosques de coníferas" que el Gobierno Vasco y las tres Diputaciones lanzaron el pasado otoño a los cuatro vientos, no tiene ninguna base científica. No está demostrado que el óxido cuproso sea usable para hacer frente a la plaga de la banda marrón y, aún más grave, los daños ambientales que puede ocasionar este tipo de tratamiento no son despreciables. En varios ayuntamientos de Gipuzkoa y Bizkaia se han aprobado mociones contra este tratamiento. Pero si Diputaciones y Gobierno Vasco siguen haciendo de portavoces de los productores de madera, quién se responsabilizará de los daños medioambientales? Ya se han efectuado con anterioridad experimentos y lo único que ha quedado en evidencia es que no han dado resultados satisfactorios, aunque ello no haya sido difundido. ¿Qué quieren experimentar en una superficie tan extensa? ¿Qué protocolo piensan seguir? ¿No estaremos ante otro fraude? ¡Y lo quieren hacer con dinero público!

Es realmente preocupante, en un pueblo tan dotado de centros de investigación punteros en ciencia y tecnología, comprobar con qué desprecio tratan nuestras autoridades a la ciencia. ¿Va a ir la señora Tapia al Parlamento a confesar que le mintió? Muy diversos organismos desde el principio han denunciado que la idea de utilizar óxido cuproso es una barbaridad. Por un lado, las fumigaciones aéreas

están prohibidas por su impacto negativo en el medio ambiente y, por otro, el óxido cuproso es un fungicida genérico, letal para todos los hongos, que además se convierte en veneno en los ecosistemas acuáticos. Si a pesar de la prohibición se puede fumigar óxido cuproso en más de mil hectáreas para "experimentar", quién nos dice que a este experimento no le seguirán una docena más?

Es temible la negligencia mostrada por Gobierno y Diputaciones al adoptar medidas que pueden causar daños medioambientales inmensos. Están dispuestos a poner en peligro la salud de todos y de nuestro entorno con tal de defender los intereses económicos de unos pocos, proclamándolo además sin el menor pudor.

La crisis de los pinares nos brinda una oportunidad única para cambiar la política forestal. Hay que modernizar este sector, obligándole a tomar en consideración los daños medioambientales que causa. Hay que aunar la explotación y la conservación de la naturaleza, y ya hay conocimiento y capacidad suficiente para ello. La silvicultura no debería limitarse a producir madera, pero para ello es inexcusable liberar a la política forestal del lobby de la madera. Reiteramos la necesidad de que se comience de una vez a diseñar una nueva política forestal. Instamos igualmente a todos los partidos políticos a que manifiesten claramente su rechazo a la nueva decisión de Diputaciones y Gobierno Vasco.

Por nuestra parte seguiremos, como hasta ahora, haciendo un seguimiento estrecho del tema. Vamos a estar vigilantes para que el "experimento" éste que aseguran que van a hacer no lo puedan hacer ni en los montes de Lezama ni de ningún otro

lugar. Hemen eta edozein lekutan EZ FUMIGATU!

(Artikulu hau Naturkon elkartea egindako berrian oinarrituta dago)

HAUTESKUNDEETAN ERE LURRAREN DEFENTSAN

.....

Hauteskundeak bata bestearen atzetik. Apirilaren 28koak pasatu ziren eta maiatzaren 28koak datoz. Denak dira importanteak, horietatik ateratzen baitira udal gobernuak eta bere gainetik dauden beste batzuk, gure bizitzan gauzarik garrantzitsuenak erabakitzenten

gure espektatibak pertsona legez, herri legez...

Elkartea 2006an sortu zenetik gogor aritu gara lanean Lezamak ez dezan galdu oraindik ere kontuan hartzeko duen ondare naturala. Lezamak lurra dauka, balio handiko lurra, Bilbao Metropolitarrean salbuespenetako bat da, eta Lurra ez da artifizializatzeko zorua. Bere babesia helburu estrategiko

“industrial” edo “bizitokirako” inongo justifikaziorik gabe inguru naturalak; bertako baso mistoak errekuperatzeko bidean ezin da pinu eta eukalipto en monolaborantza bultzatu; fumigazioari aurre egin behar zaio... Gure osasuna eta bizi- kalitatea jokoan daude, baita gure ondorengoenarena ere.

Udala eta Foru Aldundia borroka

dituztenak: gure harreman sozial eta ekonomikoak, gure ingurunea, gure bizitza proiektuak, pertsona moduan izango dugun garapena,

utziezina izan behar da, baita Lezamako mugetatik kanpo ere. Helburu hori lortzeko babestu egin behar da lur hori espekulazioaren aurrean; ezin dira birkalifikatu

horren abangoardian egon beharko lirateke. Horretarako bitartekoak dituzte: Lurralde Plan Partzialak, Herri Antolamendurako Plan Orokorra... Espaloia egin behar

dira, diru laguntzak eman, udal zerbitzuak hobetu... baina horretaz gain, beste goi-maila batean, marko estrategiko bat definitu behar da gure herriak eta guztiok etorkizun jasangarria izan dezagun. Helburu estrategiko hori, beste guztien gainetik, udal gobernuaren zeregina ere bada.

Hala ere Lezama Bizirik jaio zenetik ezagutu ditugun gobernu guztiak, udalean zein Diputazioan, planteamendu horien antipodetan egon dira. LPP eta Plan Orokorrak, baliabide ekonomiko eta juridikoak... erabili dituzte kontrako norabidean. Elkartearren 13 urte hauetan egiaztatu dugu Diputazioak eta Udalak bultzatutako planak etorkizun jasangarriaren etsairik handienak izan direla, askotan kontrakoa adierazi arren.

Lezamako lurra eta balio naturalak babesteko borroka horretan, Udal eta Diputazioa derrigorrezko aliatuak izan behar dira, eta horregatik plan horiek 180ºko norabide aldaketa egin behar dute, bai elaborazioan, bai edukietan. Hamarkada luze honetan Lezama Bizirik eta beste lezamar askoren lanak eta konpromisoak bere emaitzak ere eman ditu... mehatxu handienek blokeatuta segitzen dute. Bide horretan baliabide guztiekin aurrera egin behar dugu: kalea, bulegoak, epaitegiak... eta hauteskundeak ere bai.

SEGUIR EN LA DEFENSA DE LA TIERRA , TAMBIEN EN ELECCIONES.

Elecciones y elecciones. Pasaron las del 28 de abril y vienen las del 26 de mayo. Todas son importantes , de ellas salen los gobiernos a nivel municipal o superior que aplican políticas que afectan sobre las cosas más importantes de nuestra vida. Nuestras relaciones sociales y económicas, nuestros proyectos de vida, nuestro entorno, nuestras expectativas como persona , como pueblo .

Desde que surgió nuestra asociación en el año 2006 venimos peleando duramente para que Lezama no pierda su aún considerable patrimonio natural. Lezama conserva tierra , no sólo "suelo" que artificializar, sino tierra de alto valor, una de las pocas excepciones en el Bilbao Metropolitano. Su protección debe ser un objetivo estratégico irrenunciable que trasciende los límites de Lezama.

Ese objetivo pasa por proteger esa tierra de la especulación , pasa por no clasificar como "industrial " o "residencial" espacios naturales innecesaria e injustificadamente o pasa, por ejemplo, por ir recuperando el bosque natural contra los monocultivos de pino y eucalipto u oponerse a la fumigación. La salud y la calidad de vida van en ello, las nuestras y las de quienes nos sucederán.

El Ayuntamiento y la Diputación debieran ser la vanguardia en esa pelea. Tienen instrumentos, como el PTP o el Plan General (PGOU), para orientar el desarrollo de su pueblo hacia esos objetivos. Por supuesto

que también hay que hacer aceras, pagar las subvenciones del polideportivo o mejorar los servicios municipales, pero hablamos de otro nivel superior...el marco estratégico que posibilitará , o no, que nuestro pueblo , y con él nosotrxs, podamos esperar un futuro sostenible. Ese objetivo estratégico, por encima de cualquier otro, también es el quehacer del gobierno municipal. Pero desde que nació Lezama Bizirik todos los Gobiernos que hemos conocido en la Diputación y en el ayuntamiento de Lezama han estado en las antípodas de estos planteamientos. Han utilizado los PTP y Planes Generales, sus recursos económicos y jurídicos...en la dirección contraria. En los 13 años de nuestra asociación hemos visto como los planes impulsados por la Diputación y el ayuntamiento han sido , y son, las principales amenazas a ese futuro sostenible que sin embargo, al menos de palabra, todos dicen perseguir. Es como si la calificación de Lezama como "municipio de desarrollo agrario preferente" sólo la quieran utilizar como florero para su macro-gasolinera u otros proyectos de ese pelo..

Sin duda, en esta pelea por proteger la tierra y los valores naturales de Lezama necesitamos al Ayuntamiento y a la Diputación como aliados y , para ello, esos planes deben dar un giro de 180º en su elaboración y en su contenido. El compromiso y trabajo de esta década larga de Lezama Bizirik, Herri Ekimena o personas individuales tambien ha tenido sus frutos... las principales amenazas siguen bloqueadas. Hay que seguir en el tajo, aprovechando todos los instrumentos a nuestro alcance, la calle, los despachos, los Tribunales... y también las elecciones.

MAHAI INGURUA, LEZAMAKO ETORKIZUNA GAIA....ETA PNVK KALE EGIN

Otsailak 27an , Lezamako Etorkizuna eztabaigai, MAHAI INGURUA burutu genuen. Ondo prestatua aurretik...Diputazioarekin berba egin PTP berrikuspenarekin dabilen teknikoren bat bidaltzeko. Hasieran hitz onak , gero ezetz , " beraiek badaukatela bere parte hartz prozesu propioa ". Zer nolako konzeptua daukaten gure administrazioetan parte hartzeari buruz !. Foru Aldundiak ezetz baina berehala Berrikuspenaren Aurrerapen dokumentoa erredakzioan ibilitako teknakari bat , arkitekto andre bat, Aintzane del Rio, prest agertu zitzagun Mahai Ingurura etortzeko. Milesker Aintzane !, instituzio eskas hauek uzten dituzten hutsuneak zu bezalako pertsona konzientziatuek bete behar dituzte oraindik. Geroago Lezamako PNVrekin (Alkatea) eta EH Bildurekin harremanetan jarri ginen beraien presentzia bermatzeko . Printzipioz, mahai inguruaren data baina hile eta erdi lehenago, arazorik ez ...Mahai Ingurua prest geneukan . Lokala hartu, kartelak zein zabalpen bitartekoak prestatu, ...eta 2 egun baino faltatzen ez zirenean....PNVren ezetza ailegatu zitzagun. Alkatearen hitzetan "ez zuten egoki ikusten haien presentzia bertan... " Beste dezepzio bat , zenbat doaz? , orain 40 urtetik ona legealdi guztietan Lezaman gobernatu duen alderdiak ez du egoki ikusten Lezamako geroari buruzko bilera zabala eta publiko batera etortzea. Benetan adierazgarria. Hala ere Aintzane , EH Bilduko ordezkariak eta Lezama Bizirikoak bertan egon ginen. Pare bat dozena lagun gure herriaren geroari buruz solasaldian oso gustura . Ikasten, aportatzen , parte hartzen...hori dugu bidea!

VERTEDEROS EN LAS LADERAS DE LOS MONTES DE LEZAMA. AYUNTAMIENTO Y ENVISER... ¿LOS QUITAIS O LOS PONEIS?

Vertidos en las laderas de los montes de Lezama. en terrenos de propiedad pública municipal, en montes de utilidad pública , especial protección , gestión competencia del Servicio de Montes de Diputación. Vertidos que permanecen meses sin que nadie limpie, vertidos en "vertederos acondicionados" por Enviser , empresa cuyo cometido es la limpieza y también la jardinería. Casualmente parte importante de los vertidos contienen plásticos diversos , tiestos , sacos, bidones...También restos de podas y escombros sobre el cauce de un arroyo, a solo 200 m del guardetxe con cómoda plataforma para depositar cualquier tipo de escombro sin ni siquiera bajarse del vehículo. Venga y pruebe . Es gratis, el ayuntamiento y Enviser trabajan por su comodidad.

[Www.lezamabizirik.eus](http://www.lezamabizirik.eus)
lezamabizirik@lezamabizirik.com

Ayuntamiento de
Lezama ko Udalak

